

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Ing. R. R.**, zastoupeného Mgr. Dominikou Kovaříkovou, advokátkou se sídlem Riegrova 14, Olomouc, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované, pracoviště Ostrava, regionálního referátu rozhodovací činnosti, se sídlem Zelená 3158/34a, Ostrava, ze dne 1. 11. 2007, č. j. 3413/6313/374/07/Š, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 2. 2010, č. j. 43 Cad 72/2008 – 20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené advokátce stěžovatele Mgr. Dominice Kovaříkové **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 11. 2007, č. j.

3413/6313/374/07/Š. Žalovaná tímto rozhodnutím zamítla odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc ze dne 5. 9. 2007, č. j. 32291/010/6311/29/07/NP/NEM/HJ, ve věci nároku na nemocenské při pracovní neschopnosti.

Krajský soud v Ostravě při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Podle lékařské zprávy ze dne 5. 3. 2007 praktická lékařka stěžovateli administrativně ukončila pracovní neschopnost k 1. 3. 2007, neboť se téhož dne nedostavil k vyšetření lékařské posudkové komise bez řádné omluvy, přestože byl o tom řádně informován. V hlášení o ukončení pracovní neschopnosti lékařka uvedla, že stěžovatel byl neschopen práce ode dne 12. 12. 2006, práce je schopen ode dne 2. 3. 2007.

Dne 7. 5. 2007 stěžovatel uplatnil nárok na nemocenské u OSSZ Olomouc v souvislosti s následující pracovní neschopností ode dne 27. 4. 2007. V rámci doplnění tohoto podání uvedl, že naposledy pracoval dne 11. 12. 2006. Tato pracovní neschopnost stěžovatele byla ukončena dnem 18. 5. 2007.

V rámci řízení o posouzení nároku stěžovatele na nemocenské za období od 27. 4. 2007 Krajský úřad v Olomouci na dotaz OSSZ sdělil, že podle zdravotnické dokumentace praktické lékařky byla stěžovateli informace o ukončení pracovní neschopnosti doručena dne 7. 3. 2007. Ve zdravotnické dokumentaci není obsažen návrh stěžovatele na přezkoumání ukončení dočasné pracovní neschopnosti, ke krajskému úřadu návrh podal po uplynutí zákonné lhůty. Krajský úřad proto stěžovateli přípisem ze dne 4. 7. 2007 sdělil, že jeho návrh nelze přezkoumat.

Rozhodnutím OSSZ Olomouc ze dne 5. 9. 2007, č. j. 32291/010/6311/29/07/NP/NEM/HJ, nebyl stěžovateli přiznán nárok na nemocenské při pracovní neschopnosti ode dne 27. 4. 2007 do dne 18. 5. 2007 podle ust. § 28 odst. 1 a 2, § 29, § 32 a § 33 vyhlášky č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění účinném do 31. 12. 2007. OSSZ uvedla, že stěžovatel splňoval podmínky pojištění jen ke dni 1. 3. 2007, kdy mu byla podle ust. § 7 odst. 2 vyhlášky č. 31/1993 Sb., o posuzování dočasné pracovní neschopnosti pro účely sociálního zabezpečení, ukončena pracovní neschopnost, přičemž toto ukončení nemohlo být pro opožděnost návrhu stěžovatele přezkoumáno. Na základě zjištění, že společnost KONTO-EFEKT, s.r.o., vykázala za stěžovatele jakožto svého jednatele za měsíce leden až duben 2007 nulový vyměřovací základ, správní orgán neshledal splnění podmínek pro vznik nároku na nemocenské při pracovní neschopnosti ode dne 27. 4. 2007 podle ust. § 28 odst. 1 a 2 písm. a) vyhlášky č. 165/1979 Sb. ani trvání ochranné lhůty podle ust. § 32 této vyhlášky.

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 11. 2007, č. j. 3413/6313/374/07/Š, zamítla.

Co se týče žalobních námitek týkajících se porušení specifikovaných ustanovení správního řádu, krajský soud poukázal na to, že tyto námitky jsou formulovány ve zcela

obecné rovině, bez upřesnění, v čem má porušení těchto ustanovení spočívat. Krajský soud neshledal ve správním řízení žádných pochybení, odůvodnění rozhodnutí žalované hodnotil sice jako méně konkrétní, podotkl však, že na toto rozhodnutí je nutno nahlížet ve vztahu k odvolacím námitkám, které spočívaly pouze v konstatování porušení jednotlivých ustanovení správního řádu. Krajský soud proto rozhodnutí žalované ve spojení s rozhodnutím správního orgánu I. stupně vyhodnotil jako rozhodnutí přezkoumatelné.

Krajský soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, že byl práce neschopen i v době od 2. 3. 2007 do 18. 5. 2007 a vzniklé problémy bylo možno řešit dodatečným uznáním pracovní neschopnosti. Podle ust. § 7 odst. 2 vyhlášky č. 31/1993 Sb., o posuzování dočasné pracovní neschopnosti pro účely sociálního zabezpečení, lékař ukončí pracovní neschopnost, jestliže se občan bez vážných důvodů nedostaví k lékařskému ošetření v den určený lékařem. Stěžovatel však ve správním řízení neuvedl vážné důvody, pro které se nemohl dostavit k ošetřujícímu lékaři, tuto skutečnost netvrdil ani v samotné žalobě.

Jestliže stěžovatel nesouhlasil s ukončením pracovní neschopnosti, mohl v souladu s ust. § 3 odst. 2 ve spojitosti s ust. § 7 odst. 4 vyhlášky č. 31/1993 Sb. využít možnosti dané v ust. § 77 zákona č. 20/1966 Sb., tedy podat ve lhůtě 3 dnů návrh na přezkoumání takového rozhodnutí vedoucím zdravotnického zařízení, potažmo lékaři s tím, že v případě nevyhovění návrhu by byl postoupen jako odvolání správnímu úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci tohoto zdravotnického zařízení nebo je jeho zřizovatelem. V soudním řízení bylo zjištěno, že stěžovatel příslušný návrh nepodal, resp. nepodal řádně, neboť nedodržel zákonnou lhůtu. K přezkoumání rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti proto nemohlo dojít. Uvedený závěr stěžovatel nijak nezpochybnil.

Pracovní neschopnost stěžovatele ode dne 12. 12. 2006 byla ukončena dne 1. 3. 2007. Následující pracovní neschopnost stěžovatele ode dne 27. 4. 2007 proto nelze považovat za její pokračování. Na základě ust. § 28 odst. 1 a 2, § 29, § 32 a § 33 vyhlášky č. 165/1979 Sb. a ust. § 42 zákona č. 54/1956 Sb. krajský soud uzavřel, že stěžovatel jakožto jednatel společnosti KONTO-EFEKT, s.r.o., byl účasten na nemocenském pojištění pouze do 1. 3. 2007, neboť k tomuto dni mu byla ukončena pracovní neschopnost, přičemž za měsíce leden až duben 2007 za něj tato společnost vykázala nulový vyměřovací základ. Ochranná lhůta pak stěžovateli uplynula dne 12. 4. 2007. Krajský soud se tedy ztotožnil se závěrem správních orgánů, že při následné pracovní neschopnosti stěžovatele začínající dnem 27. 4. 2007 mu nevznikl na výplatu nemocenského nárok.

V této souvislosti krajský soud zdůraznil, že podmínkou pojištění podle ust. § 28 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 165/1979 Sb. je skutečnost, že trvá pracovní neschopnost uznaná podle zvláštního předpisu, kterým je právě vyhláška č. 31/1993 Sb. Jestliže byla pracovní neschopnost stěžovateli ukončena, byť tzv. z formálních důvodů, nejedná se již o pracovní neschopnost ve smyslu tohoto ustanovení. Je nerozhodné, zda byl stěžovatel ze zdravotního hlediska skutečně práce neschopen. Krajský soud proto nevyhověl návrhu stěžovatele na provedení v žalobě označených důkazů, které měly směřovat právě k prokázání jeho skutečné pracovní neschopnosti v příslušné době.

Stěžovatel v žalobě dále namítl, že mu OSSZ neuhradila nemocenské za dobu od 12. 12. 2006 do 1. 3. 2007 zřejmě z důvodů neúplného vyplnění údajů na příslušném formuláři. Krajský soud k tomu uvedl, že daného časového období se žalobou napadené rozhodnutí netýká, a v tomto rozsahu proto postup správních úřadů přezkoumávat nelze. Důvodem pro neuhrzení nemocenského za období, jehož se napadené rozhodnutí žalované týká, pak nebylo neúplné vyplnění formuláře, ale jak je výše popsáno a v prvoinstančním rozhodnutí podrobně objasněno, zánik pojištění stěžovatele ke dni 1. 3. 2007. Na základě uvedeného Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Krajského soudu v Ostravě z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítl, že žádný den určený lékařem k lékařskému ošetření neexistoval, neboť se nedostavil k vyšetření lékařské posudkové komise. Pokud mělo jít o vyšetření lékařské posudkové komise, bylo podle jeho názoru ukončení pracovní neschopnosti v kompetenci lékaře OSSZ a nikoli ošetřující lékařky. Podle stěžovatele je rozhodnutí ošetřující lékařky nicotné a pracovní neschopnost mu tak nemohla být platně ukončena. Jestliže pracovní neschopnost trvala, splnil podmínku pojištění podle ust. § 28 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 165/1979 Sb. pro přiznání nároku na dávky nemocenského pojištění za období od 27. 4. 2007 do 18. 5. 2007. Stěžovatel rovněž namítl, že žádné rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti dosud neobdržel.

Stěžovatel dále uvedl, že při zjišťování skutečností rozhodných pro posouzení případu byla porušena zákonná ustanovení o řízení před správním orgánem. Krajský soud tuto skutečnost pouze konstatoval, aniž by napadené rozhodnutí zrušil. Správní rozhodnutí žalované posoudil jako méně konkrétní, vyhodnotil je však ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím jako přezkoumatelné. Stěžovatel se domnívá, že rozhodnutí žalované má být přezkoumatelné samo o sobě a ne pouze ve spojení s rozhodnutím správního orgánu I. stupně. Krajský soud měl proto napadené rozhodnutí z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů zrušit. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná uvedla, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě z hlediska uplatněných stížných bodů, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Co se týče tvrzení stěžovatele, že krajský soud konstatoval porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský soud ve správním řízení žádné vady neshledal, poukázal pouze na menší konkrétnost odůvodnění rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud zde přisvědčil závěru krajského soudu, že se nejednalo o nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze nedostatkem důvodů rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního (správního) rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů

skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu (správního orgánu) zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud (správní orgán) opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS).

Podle ust. § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, odvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. Žalovaná ve svém rozhodnutí dospěla k závěru, že OSSZ rozhodla v souladu s platnou právní úpravou, z rozhodnutí žalované je rovněž zřejmé, že neshledala žádné porušení ustanovení správního řádu v rámci prvoinstančního správního řízení. Ačkoli tento závěr blíže nerozvedla, nelze to i s ohledem na ust. § 89 odst. 2 správního řádu považovat za zásadní pochybení způsobující nepřezkoumatelnost rozhodnutí za situace, kdy stěžovatel ve svém odvolání uvedl pouze výčet porušených ustanovení správního řádu, aniž specifikoval, v čem mělo pochybení správního orgánu spočívat.

Co se týče posouzení nároku stěžovatele na nemocenské v době pracovní neschopnosti od 27. 4. 2007 do 18. 5. 2007, stěžovatel v kasační stížnosti zpochybnil závěr krajského soudu, že byla platně ukončena jeho pracovní neschopnost počínající dnem 12. 12. 2006.

Podle ust. § 7 odst. 2 vyhlášky č. 31/1993 Sb., lékař ukončí pracovní neschopnost, jestliže se občan bez vážných důvodů nedostaví k lékařskému ošetření v den určený lékařem. Jestliže se občan nemohl k lékařskému ošetření dostavit z vážných důvodů a důvody pracovní neschopnosti dále trvají, lékař uzná pracovní neschopnost dodatečně; tato pracovní neschopnost se považuje za pokračování pracovní neschopnosti předcházející. Zjistí-li lékař vážné důvody až po třech kalendářních dnech ode dne, kdy se občan nedostavil k lékařskému ošetření, může uznat pracovní neschopnost zpětně za uplynulé období jen po předchozím písemném souhlasu lékaře okresní správy sociálního zabezpečení. Podle ust. § 7 odst. 4 vyhlášky č. 31/1993 Sb. platí pro postup při nesouhlasu občana s ukončením pracovní neschopnosti lékařem obdobně ust. § 3 odst. 2, které stanoví, že nezjistí-li lékař po vyšetření důvody k uznání pracovní neschopnosti a občan na uznání pracovní neschopnosti trvá, postupuje se podle zvláštního předpisu. Tímto zvláštním předpisem je zde zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění účinném do 31. 12. 2008. Ust. § 77 odst. 2 zákona uvádí, že má-li pacient, k jehož zdravotnímu stavu byl lékařský posudek vydán, nebo osoby, pro které v souvislosti s vydáním tohoto posudku vyplývají povinnosti, za to, že lékařský posudek je nesprávný, mohou podat návrh na přezkoumání lékařského posudku vedoucímu zdravotnického zařízení, a to prostřednictvím lékaře nebo klinického psychologa, který posudek vypracoval. Ve zdravotnickém zařízení provozovaném lékařem nebo klinickým psychologem, kteří poskytují zdravotní péči vlastním jménem, se návrh podle předcházející věty podává tomuto lékaři nebo klinickému psychologovi. Podle odstavce 3 lze návrh na přezkoumání lékařského posudku podat ve věcech dočasné pracovní neschopnosti do 3 dnů ode dne jeho

prokazatelného obdržení. Podle odstavce 4 pokud nebyl podán návrh na přezkoumání, je lékařský posudek platný ode dne jeho prokazatelného předání pacientovi. Podle odstavce 5 pokud vedoucí zdravotnického zařízení nebo lékař nebo klinický psycholog uvedený v odstavci 2 větě poslední návrhu na přezkoumání lékařského posudku nevyhoví, postoupí návrh jako odvolání do 30 dnů od jeho doručení, ve věcech pracovní neschopnosti do pěti dnů, správnímu úřadu, který vydal rozhodnutí o registraci tohoto zdravotnického zařízení nebo je zřizovatelem tohoto zdravotnického zařízení.

Nejvyšší správní soud předně odmítl tvrzení stěžovatele, že mu dosud nebylo doručeno rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti trvající ode dne 12. 12. 2006. Krajský úřad v Olomouci ve svém sdělení ze dne 6. 8. 2007 uvedl, že podle doručky obsažené ve zdravotnické dokumentaci praktické lékařky byla stěžovateli informace o ukončení pracovní neschopnosti doručena dne 7. 3. 2007. Ze správního spisu je pak zřejmé, že stěžovatel dne 21. 5. 2007 předložil OSSZ příslušné potvrzení pracovní neschopnosti (II. Hlášení o ukončení pracovní neschopnosti), podle něhož byl schopen práce od 2. 3. 2007.

Ačkoli byl stěžovatel o ukončení své pracovní neschopnosti, jakož i o důvodu jejího ukončení praktickou lékařkou informován, nesdělil jí žádné relevantní důvody, proč se nemohl k ošetření dostavit, neuvedl je ani následně ve správním řízení. Rovněž neuplatnil ve lhůtě tří dnů návrh na přezkoumání rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti, ačkoli byl na tiskopisu potvrzení pracovní neschopnosti o této možnosti vyrozuměn. Toto rozhodnutí tedy nabylo v souladu s ust. § 77 odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb. platnosti dnem jeho prokazatelného předání stěžovateli.

Jak již zdůraznil krajský soud, nebylo v projednávané věci relevantní, zda stěžovatel byl v době od 2. 3. 2007 ze zdravotního hlediska práce schopen či nikoli, jestliže jeho pracovní neschopnost nebyla uznána podle ust. § 2 vyhlášky č. 31/1993 Sb. jeho ošetřujícím lékařem.

Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud uzavřel, že pracovní neschopnost stěžovatele trvající ode dne 12. 12. 2006 byla platně ukončena dnem 1. 3. 2007. Krajský soud tudíž dospěl ke správnému závěru, že následná pracovní neschopnost stěžovatele počínající dnem 27. 4. 2007 nebyla jejím pokračováním. Nemocenské pojištění stěžovatele trvalo pouze do 1. 3. 2007, neboť společnost KONTO-EFEKT, s.r.o., vykážala za stěžovatele jakožto svého jednatele za měsíce leden až duben 2007 nulový vyměřovací základ. Nárok na nemocenské při pracovní neschopnosti od 27. 4. 2007 tak stěžovateli nevznikl.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí nezákonností z důvodů tvrzených stěžovatelem podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady dle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalovaný správní orgán byl ve věci úspěšný, rovněž

však s ohledem na předmět řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží podle ust. § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti ve výši 4200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese podle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu